

לולב וערבה פרק רביעי סוכה

מג.

עין משפט גזר מצוה

ד א מיי פ"ז מהלכות
לולב הלכה י:
ב ב מיי שם ה"ז פ"ז:
ג א מיי שם הלכה י סגנו
שם טו"ע א"ח ס"י
מלבט ספ"ק א:
ד ז מיי פ"ז מהלכות
סוכה [הלכה ה] והלכה
ו סגנו עשין מג טו"ע
א"ח ס"י מלבט ספ"ק א:

רבינו הגנאל

ויעבירו ד' אמות ברשות
הריבם, והיינו טעמא
דשופר והיינו טעמא
דמגילה, ואקשינן אי
טוב נגזרו אפי' יום
טוב ראשון, ושני יום
טוב ראשון דאיתיה מן
התורה, בבבלין, לא
גזרו רבנן בביתו, אבל
שאר הימים דלינתיה מן
התורה, בגבולין, גזרו רבנן
ליטלו בביתו, ואקשינן אי
הכי דאיתיה מן התורה
בבבלין, האידנא נידחי
ליטלו בביתו, ודחינן לא
ידעינן בקביעתא, אבל
ופסיפא לא דחינן שבת,
בית הוועד ידיעי בקביעתא
דירחא לידחי, ושניין אין
לידוהו ידעי בקביעתא
דירחא האידנא נמי דחי,
מדתנן בפרק לולב הגזול
יום טוב הראשון של
חג שחל להיות בשבת,
לא העם מוליכין את
לולביהן לבית הכנסת,
ובפירקין תנן כל העם
מוליכין לולביהן להר
הבית, ש"מ בומן שביית
המקדש קיים היו מוליכין
לולביהן להר הבית, אחר
שחבב בית המקדש היו
מוליכין לולביהן לבית
הכנסת, ונדהת האי סברא,
דהא מקשינן לקמן, ושניין
לא אידי ואידי בומן
שביית המקדש קיים ולא
לולביהן להר הבית, אחר
ובבבלין ובשאר המדינות
בכנסת, ותרייהו בומן
שביית המקדש קיים, יום
ראשון דאיתיה מן התורה
בבבלין מנא לן, דתניא
ולקחתם כל אחד ואחד,
לכם משלכם, להוציא
ביום השואל והגזול, ביום
ואפי' בשבת, לאיתויי
מכשירי לולב ואליבא דר'
אליעזר, ביום למעטי
לילות אליבא דרבנן, אבל
לולב לא איצטרך קרא
למישרי לטלו, ראשון
ואפילו בגבולין, הראשון
שאינו דוחה אלא אותו
יום הראשון בלבד, סוכה
שנהגת בלילות ככרמים
מנא לן,

ויעבירונו ארבע אמות ברה"ר. ה"ה דמני למימר ויוציאונו מרה"י לרה"ר אלא שזרוב מקומות ועינינו אמרינן דיש לחוש להעצרת אמות ואין לחוש להוצאה כגון אם היה מונח בכרמלית או בקרפף או בגינה דאין כחן אסור הוצאה מדאורייתא ויש כחן אסור העצרה ברה"ר או

אם הגזיבו על מנת ליטלו ולא להוציא ומלך עליו להוציא פטור אם לא עמד לפוש צינתיים כדלמרינן בפ"ק דשבת (דף ה:) כך פ"י דקונט' וטעם זה לא יתכן דגזי העצרה נמי אם מתחילה נטלו על מנת שלא להעבירו ארבע אמות א"ע"ש שהעבירו אחריו כן לא מצינו א"ח לא עמד לפוש צינתיים וטעם ראשון נראה אי נמי מרה"י לרה"ר אית להו היכרא וליכא למיגזר אצל ברה"ר וזמנין ללאו אדעתיה ומעביר ארבע אמות:

הא תקינו רבנן ליישוב בביתו. דקתני מתינתין ומתוך שלא התרת לו אלא ציטו זכור הוא ולא נמי לא פסקי וכי תימא א"כ לתקנו ציטו שצנע ציטו כשחל בשבת יודע הגמרא דמהני קלת האיל דראשון דאורייתא: **א** ידעינן בקביעתא דירחא, לאו משום דלא ידעינן דהא אמרינן בריש גילה (דף ז:) דהאידינא ידעינן אלא עבוד רבנן כאליו לא ידעינן משום גזרה דהתם דזמנין דגזרו גזרה ואמי לקולו וצ"פ מקום שגזרו (פסחים דף נא: ושם) דאמי' ליה רב ספרא (לרבא) כגון אנה דידענא צקביעתא דירחא ציטו לא עבידנא צמדכר מחי לא כמו שפירש צקונט' שהיה צקי צסוד העיבור דמ"מ אסור כדפירש אלא מפרש ציטו פ"י דהוה דיי' היכא דמטו שלוחי תשרי וזמנין דאולי ציטו היכא דמטו שלוחי ניסן ולא מטו שלוחי תשרי דגזרינן צההוא דוכתא ניסן אטו תשרי ועבדינן תרי יומי כדלמרינן בסוף פ"ק דראש השנה (דף נב:) **א** ידעינן בקביעתא דירחא אין הכי נמי. אין מקשה זו קיימא לקמן מוקמינן ט"ל דלדין לא דחי לדידהו נמי לא דחי ט' (וברייתא) דקתני מוליכין לולביהן לבית הכנסת מוקמינן זמנן שצית המקדש קיים וצבולין וא"ת מחי שנה משופר דתנן פרק ד' דר"ה (דף כט: ושם) י"ט של ר"ה שחל להיות בשבת צקבת המקדש היו לולב אליבא דרבנן, אבל לולב לא איצטרך קרא למישרי לטלו, ראשון ואפילו בגבולין, הראשון שאינו דוחה אלא אותו יום הראשון בלבד, סוכה שנהגת בלילות ככרמים מנא לן,

ויעבירונו ארבע אמות ברה"ר. הוא הדין דמני למימר ויוציאונו מרה"ש היחיד לרשות הרבים אלא שזרוב מקומות ועינינו אמרינן יש לחוש להעצרת ארבע אמות ואין לחוש להוצאה כגון אם היה מונח בכרמלית או בקרפף או בגינה דאין כחן אסור הוצאה מדאורייתא ויש כחן אסור העצרה ברה"ר או הגזיבו על

מנת ליטלו ולא להוציא ומלך להוציא פטור משום הוצאה אם לא עמד לפוש צינתיים כדלמרינן צמסכת שבת (דף ה:) **הא סקינן ליה רבנן ליטלו ציטו.** כדקתני מתינתין התקינו שהיה כל אחד ואחד נוטל ציטו ומתוך שלא התרת לו אלא ציטו זכור הוא ולא אחי לא פסקי: **א** לא ראשון, דחשבה נטילתו דאפי' צבולין חיצי לא גזרו ציה רבנן לא צבולין ולא צמקדש אצל שאר הימים שאינו מן המורה אלא צמקדש לא חשיבא נטילה דידהו וגזרו ציה רבנן משום חומרא דשבת אף צמקדש, ואם תאמר נמלא צ"ד מתינן לעקור דבר מן המורה הא אית צינתיים צינתיים (דף ט: ושם) שצ ציטו ואל תעשה שאני: **אי** הני משום דאיתיה צבולין לא גזרו ציה: **האידינא נמי.** לדיחי צי"ט ראשון את שמה אין י"ט עד למחר דהוה לן למעבד לולב מעוצר: **אינהו.** בני א"י שעדיין מקדשין על (א) הרואיה: **לידוהו.** לכו אף צמנן הוה: **ופניא אידו.** מתינתין היא צומן פירקין דלעיל (דף מא:): **ביום אפי' צצבת.** דמשמע כל דהו יום וקרא יתירא הוא דמני למכתב צראשון: **ראשון אף צבולין.** לאו מרצויה דריש אלא ולקחתם ציום ראשון ולא פירש מקדש משמע אפי' צבולין: **הראשון.** ה"ה מיעוטא הוא כלומר צראשון לחודיה הוא דלמינא לך ואף צצבת: **אליעזר קרא למישרי עלטול.** דרבנן עדיין לא נאסר עלטול צעולם וצא ככתוב להתיורו כחן: **למישרי לולב.** צא ככתוב ללמדך שמשכירי לולב דוחין את השבת כלומר מיקוניה ואפילו לקולו מן המזמור ולאגוד: **ואחמר להלן ימים.** צבולב מה להלן ימים ולא לילות כדכתיב ציום הראשון: **צמלואים.** כדכתיב (ויקרא ט) ופתח את סוכה מצותה כל היום ומלואים מצותם כל היום יושב צעורה ואלא לצאת כדכתיב [שם] ומפתח את סוכה מועד לא תלכו צצבת ימים ונאמר [שם] תשבו יומם ויללה שצעת ימים: תשבו

תורה אור השלם
1. ויקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ זית עבת תמריו וענף עץ אלה ופרעי ללפי י"ה אלהיכם שבעת ימים: 2. פסחת תשבו שבעת ימים כל הארץ בישראל בשבוע שבועת: ויקרא כב מ ופתח אהל מועד תשבו יומם ושבעת ימים ושבעת ימים את משבת י ולא תמזוהו כי כן צויתי: ויקרא ח לה

(א) [צ"ל דתנן, ט] [לעיל מב: א] [א] [לקמן מד, ד] [צ"ל וקמן, ט] [לעיל מב: א] [א] [שם, ט] [שם קלא: ט] [א] [שם, ט] [ועי' חוס' ר"ה כט: ד"ה שמה וחס' מגילה ד: ד"ה ויעבירונו וחס' צילה י"ח, ד"ה שמה, ט] [צ"ל לבי' אבא, ט] [ועי' חוס' פסחים נא: ד"ה בגון, ט] [צ"ל ומשנה, ט] [לעיל מב: א]

גהות הב"ח

(א) גמ' ראשון אפילו צבולים הראשון וק"ל ופסחים דף ה מוקי י"ב ללימוד אחר: (ב) שם אמה אומר ימים ואפילו לילות או אלו אלא ימים ולא לילות ודין הוא לחמר כחן ימים ונאמר במלואים ימים מה להלן ימים ואפילו לילות אף כחן ימים ואפילו לילות או כל לרובן זו נאמר כחן ימים ונאמר להלן ימים אף כחן ימים ולא לילות אף כחן ימים ולא לילות נראה למי דומה דין דבר צ"ל: (א) ש"ש ד"ה אינהו וכו' על פי הרמיה:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ויעבירונו וכו' וטעם ראשון נראה. עיין שיעורין דף לז ע"ב חוס' ד"ה הכא צבולין:

מוסף רש"י

אמר קרא ביום ואפילו בשבת, מלואי חמי צראשון, לרש"א אהא צכל יום שהוא ראשון לחג (שבת קלא:).

צהמ"ק התקין רבי יוחנן צן זכאי שהיה מוקעין צ"מ שיש צו צ"ד ולולב לא איצטרי לקמן וי"ל דשופר שהוא לעלות וצרכים על ישראל לא צינתיים שצממיים לא רצו לצטל לגמרי וכיון דכח צ"ד תקנו תקנו צכל מקום שיש צו צ"ד א"ע"ש צצמנן צצית לא היה אלא צמקדש ורקא ועוד צצנין הוא לולב יהא דוחה צבולין יותר משופר דצרה"ה דלא ידעי צקביעות החודש אלא צירושלים אצל י"ט ראשון דלולב היה ידוע אף צבולין: **הראשון בלמד שאינו דוחה אלא א"א י"ט ראשון.** מיימורא דה"א קא דריש דה"א מיעוטא הוא כלומר צראשון לחודיה הוא דצו ציום וצ"פ גיד הכסה (חולין ד' נא). דרש הירך המיומנת צצירך למעוטי שמהל וכן העולה עולה ראשונה (פסחים ד' נח): וזמנין דאיתיה ה"א לרצות כדלמרינן לעיל צסוף פרק הישן (ד' נח): גצי מוספת עיניו דיום הכפורים האורח לרצות את השמים וגצי סוכה האורח לרצות את הגרים כל אחד לפי עיניו: **וסוכה** גופה מנצן, דאי משום תשבו כעין תדורו מה דירה צין ציום צין צלילה דמהאי טעמא הוה מרצנין ימים מה דירה איש ואשתו אי לאו משום הלכתא שאני הכא דמעטיה קרא צהדיא לילות דשצעת ימים משמע ימים ולא לילות דשצעת ימים מיהו למאי דקלמרינן נראה למי דומה קשה: